

Lapin Kansa 14.5.2007

Tarvitaan vuoropuhelua ja tosiasioiden tunnustamista

Hiljattain Janne Saijets kommentoi tämän lehden palstoilla Kaamasen poropäivillä esitettyjä laiduntutkimustuloksia. Valitettavasti Jannen kommentit sisältävät asenteellisuutta ja väärää johtopäätöksiä porolaidunten tilasta ja niiden riittävydestä. Viime aikana käydystä julkisesta keskustelusta ulkopuolinen saa helposti sen kuvan, että Ylä-Lapin alueella harjoitettu metsätalous olisi yksinomaan johtanut saamelaiset poromiehet taloudelliseen ahdinkoon. Mielestäni porotalouden tämän hetkiset ongelmat johtuvat enemmän paliskuntien sisäisistä tekijöistä (kuten omistuksen pirstoutumisesta ja lisääntyneestä ruokinnasta) kuin metsien hakkuista. Jäkälämaiden huonokunto johtuu, kuten tutkijat Kaamasessa osoittivat pääosin ylisuurista poromääräistä. Metsätalouden alas ajaminen ei pelasta porotaloutta. Saamelaisten porotalouden ongelmat ovat aivan muualla kuin metsätalouden toimenpiteissä. Alueen poronhoidossa ei ole enää perinteistä, muuta kuin vapaasti laiduntava karja.

Viime vuosien aikana on Lapin luonnon käyttöön liittyvissä ristiriidoissa monissa eri yhteyksissä tukeuduttu tutkimustietoon. Tutkimuksilla voidaan aina osoittaa, että eri vaihtoehdoille on löydettävissä yhtenäinen vertailuperuste. Laiduntutkimusten perusteella voidaan arvioida, mikä kussakin valintatilanteessa on laidunten elinvoiman turvaamisen kannalta paras vaihtoehto. Aiheeseen liittyvää korkeatasoista puolueetonta tietoa on erityisesti viime vuosien aikana tuottanut runsaasti Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos ja Metla. Tutkittu tieto auttaa myös ymmärtämään sen, että mitkä valintamahdollisuudet ovat todellisia ja mitkä eivät.

Saijetsin kirjoitus on hyvä esimerkki siitä, että vaikka meillä Ylä-Lapin porolaitumista ja metsistä on olemassa runsaasti luotettavaa tietoa, niin kuitenkin luottamusta poliittisista syistä on vaikea saavuttaa. Joten tutkijoiden ja poliittisten päättäjien kannattaisikin kokoontua saman pöydän ääreen keskustelemaan ajankohtaisista kysymyksistä ja hakemaan yhteistä näkemystä.

Jouni Kitti
Entinen saamelaispolitikko